

EDINOST

Člena vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega 26, I. nadst. Društvo naj se pošilja uroditeljem. — Nepravilna pisma se ne prejemajo, roko pisal na to vrsto. — Izdajatelj je odgovorni urednik Jozef Godina. — Lastnik časopisa je »Edinost«. — Tisk: Uredništvo »Edinost«. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina vsakega: za celo leto 60 K, pol leta 30 K, tri meseca 15 K — za nedeljsko izdajo za celo leto 12 K, pol leta 6 K.

Posamezna številka za Trst in okolico 2) vin., zunaj 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 70 vin.; osmrtine, zahvale poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 50 vin.; oglasi v tekstu lista do 5 vrst 30 K, vsaka nadaljnj. vrsta 3 K. Mail oglasi po 8 vin., beseda, najmanj pa 80 vin. — Sprejema in serati oddelček »Edinosti«. Naročnina in re: — se pošiljajo izključno upravi »Edinosti«. Uprava in in: — oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška Asiškega 26. — Poštne tarife: računa 541.332

Londonski pakt še velja.

Iz Zeneve se poroča: Na vprašanje nekaterih žurnalistov zakaj se jugoslovanske zahteve glede jugozapadnih mej niso izročile posebni komisiji, kot so se napram Romuniji, Bolgarski, Ogrski in Avstriji, je Tardieu, francoski pooblaščenec, poudarjal, da so vsa važnejša vprašanja pridržana 10 zastopnikom velevlasti, kot n. pr. ruski problem, prostost morja in zraku in zapadne meje Nemčije. Zato se bodo tudi jugoslovanske zahteve glede mej napram Italiji reševale in odločile le v svetu velevlasti. Jugoslovanske zahteve napram Romuniji so bile izročene posebni komisiji zategadelj, ker je bila romunska pogodba prekršena z mirom, ki ga je sklenila romunska vlada po polomu in ker se je Romunija pridružila zaveznikom šele v času premirja; medtem ko je pogodba, sklenjena med aliranci in Italijo l. 1915, ostala polnomočna od dne, ko je bila podpisana.

Meje Jugoslavije in londonska pogodba.

Posnemamo iz večeršnjega »Laboratorae«: Iz Ljubljane se poroča preko Curiha: Ljubljanski dopisni urad poroča, da je izvrševalni odbor jugoslovanske demokratske stranke sklenil pozvati belgrajsko vlado, da naj odpokliče jugoslovansko odposlanstvo v Parizu, če naj bi se londonska pogodba rabila kot podlaga za pogajanja v svrhu določitve meje med Jugoslavijo in Italijo. Shodi žena v vseh jugoslovanskih krajih zahtevajo, da naj se Gorica, Trst, Istra, Dalmacija in Reka zedinijo z Jugoslavijo ter se je resolucija v tem smislu predložila konferenci v Parizu in hčeri predsednika Wilsona.

Srbsko-ameriško društvo.

Iz Njujorka javljajo, da se je tam ustanovilo srbsko-ameriško trgovinsko društvo, ki ima namen preskrbovati Srbijo z vsem potrebnim blagom. Projeet se bo vršil iz kake atlantske luke preko Soluna v Srbijo.

Nemška zarota proti Čehom.

O vohunski zadevi dr. Schwarzja javlja Čehoslovaški tisk urad nastopne podrobnosti: Zaplenjeni agitacijski načrti so bili določeni za specialno agitacijo proti Čehoslovaški državi na Slovaškem. Brezdvomno je ta agitacija neposredno v zvezi z zelo razširjenim vohunskim in propagandnim delovanjem na Dunaju in Budimpešti. O tem delovanju so došle čehoslovaški vladi že preje podrobna poročila. Tako na primer je bilo čehoslovaški vladi znano, da vodi Karel Herman Wolf obširno vohunsko in propagandno delovanje proti Čehoslovaški republiki in da je bil v tej zadevi v živahnem stiku z dunajsko vlado in z nemško-avstrijskimi vojaškimi oblastmi. Pred osmimi dnevi je Wolf poslal osem agitatorjev, katerih ime ni znano, na Slovaško. Istočasno s to agitacijo so pripravljali na Dunaju vojaško akcijo proti Čehoslovaški državi. Iz uradnih spisov dunajskih vojaških oblastí so ugotovili, da pripravljajo Nemci armado proti Čehoslovaški republiki. — Oblasti so ustavile nemški dnevnik v Pragi »Bohemia«, ker se je na podlagi dokumentov ugotovila njena zveza z nemškim konzulatom in njena sokrivda na propagandi tuje države. Med zaplenjenimi listinami je tudi pismo, ki ga je zunanji urad v Berlinu poslal glavnemu uredniku »Bohemije«, Wesselskemu. V drugem pismu, ki ga je prejel 19. februarja, ga dr. Schwarz naproša, naj kavarnam in restavracijam vsak dan pošilja proste izvode svojega dnevnika. Potrebna sredstva mu bo dal na razpolago nemški konzulat. V tretjem pismu, ki je bilo naslovljeno na konzulat, je vprašanje: »Ali se vrši služba v »Bohemiji« brezhibno?« Ugotovili so tudi, da je berlinski zunanji urad pošiljal listu tudi članke. Tako je »Bohemia« priobčila članek profesorja Herknerja. Ze ta dejstva dokazujejo, da je »Bohemia«, ki je strastno delovala na to, da se Nemška Češka odcepi od Čehoslovaške države in priključi Nemčiji, dobila svoja navodila iz Berlina.

Čehi pridržali nemško-avstrijskega državnega tajnika.

Nemško-avstrijskega državnega tajnika za vojstvo Mayerja so Čehoslovaki ob povratku iz Nemške Češke na Dunaj preko Gmünda na mejli postaji ustavili in mu zabranili nadaljevati potovanje. Dun. kor. urad javlja uradno, da je nemško-avstrijska vlada vložila protest proti temu ravnanju. Natančni vzrok za ravnanje omejenih oblastí začasno še ni znan.

Iz Prage se poroča 4. t. m.: Generalni konzul Gelbattel, vodja nemškega konzulata v Pragi, je bil zaradi špijonaže izgnan iz čehoslovaške republike.

Čehi na Donavi.

Meseca januarja in februarja t. l. so se vršila v Pragi pogajanja glede trgovinskih vprašanj med zastopnikom vrhovnega poveljništva angleških čet na Donavi in Čehoslovaki, v katerih se je v glavnih točkah doseglo po-

polno soglasje. Čehoslovaška republika bo na podlagi teh pogajanj zastopana pri glavnem ravnateljstvu v Belgradu ter bo imela skoraj suvereno stališče na Donavi od Bratislave do Baje; imela bo pa tudi pravico plovbe na drugih krajih Donave. Ta pogodba je začasna in velja samo do sklepa miru.

Boljševiki v Ukrajni.

Reuterjev urad poroča z dne 28. februarja iz Varšave: Boljševiki imajo v rokah dve tretjini Ukrajine. Ukrajinski višji poveljnik Petljura se pogaja s francoskim višjim poveljnikom v Odesi, da mu pošlje pomoč proti boljševikom. Interahirani odsek je izročil Petljuri pogoje premirja, glasom katerih se prepnuča Lvov in petrvlejski okoliši v rokah Poljakov.

Agencija Havas poroča: Boljševiki so v Platigorsku ustrelili več sto talcev, med njimi generala Ruskega in Radka Dimitrijevega.

Italija priznala neodvisnost Poljske.

Agencija Stefani poroča iz Varšave, da je v seji poljske narodne skupščine 28. februarja predsednik skupščine prečital noto, s katero je italijanski zastopnik v Varšavi naznanil, da Italija priznava neodvisno Poljsko.

Poljska ob morju.

Mirovna konferenca je sklenila nastopno rešitev poljskega vprašanja: Poljska dobi dohod k morju. Prisodili ji bodo zvezo v obliki pravokotnika, čigar skrajne točke so: Gdansko z zaledjem Elbog, nadalje v notranjosti dežele črto od Gdanskega do Kraljevca, od ondi to Torunja in zopet do Elboga. Poljska dobi dve važni železniški progi za zvezo z Gdanskim, eno progo za zvezo Gdansko-Mlawa (proti Varšavi) in drugo progo Gdansko-Torunj čez Poznanjsko.

Boji med Poljaki in Ukrajinci.

Reuter poroča 3. t. m. iz Lvova: Ukrajinci so prekinili premirje in začeli obstreljevati železnico Lvov-Krakov.

Madžari skrbje za male posestnike.

V Budimpešti so ustanovili komisijo, ki ima nalogo, da prouči vse razmere, da bodo mali posestniki že do spomladí oskrbljeni z vsemi potrebščinami. Te dni so razpravljali o vprašanju preskrbe kmetov z usnatimi izdelki (konjskimi opravami itd.) zastopniki industrije pa so izjavili, da vsled nesigurnih razmer ne morejo še sedaj zagotoviti, da bodo ti predmeti začasa gotovi; za 14 dni pa bodo povedali, koliko blaga bodo dobavili.

Madžari pripravljani do skrajnosti.

Predsednik ogrske republike Mihael Karoly je imel 2. t. m. v Szatmarju govor, v katerem je med drugim dejal: »Mislim, da pariška konferenca ne bo razdelila naše dežele in da nas ne bo oropala naših premogovnikov in drugih važnih krajev, brez katerih ne moremo obstajati. Če pa konferenca ne bi razsodila v smislu Wilsonovih načel, potem ne bomo sprejeli te razsodbe. V tem primeru bo Ogrska pripravljena, z orožjem v roki osvoboditi pokrajine, ki so jih nam iztrgali Čehi in Romuni.

Romunska kraljica pobegnila.

Iz Segedina poročajo 3. marca: Včeraj so francoske čete obkolile kolodvor v Segedinu in pozvale občinstvo, naj se odstrani. Ob eni popoldne je dospel dvorni vlak s francoskim vojaštvom. V tem vlaku se je peljala romunska kraljica s tremi otroki. Govori se, da so v Romuniji izbruhnili nemiri, in da je kraljica morala pobegniti s svojo rodbino. Včeraj je kraljica v dvornem vlaku nadaljevala svoje potovanje čez Subotico v Pariz.

Nemška obrekovanja Angležev.

Pod naslovom »Dedič sveta« piše »Marburger Zeitung« na uvodnem mestu o »tistem mačem načinu« angleške roparske politike. Dočim se na pariški konferenci obnaša tako, kakor bi pokorno in nesebično sledila vsakemu Wilsonovemu migljaju, pa v resnici dela natihoma svojo starodavno roparsko politiko in svot stoji vsak hip nenadoma pred dovršenimi dejstvi, ki navidezno sicer ne pomenijo veliko in vzbude pozornost le pri tistih, ki Anglijo poznajo. Izmed vseh držav pa pozna danes Anglijo morda samo Japonska in Nemčija in neznanen del Francije, ki ga ni zaslepila zgodovina. Kako zelo presenetljivo mora potem pač biti za druge poročilo, da se Anglija pogaja z Bolgarijo, ki naj postane balkanski domanj angleškega imperija. Ravnotako smo prepričani — pravi članek dalje — in nekaj kratkih notic nas v tem potrjuje: Čim bo Pariz enkrat menil, da je končno uredil nemško kolonialno vprašanje, se bo naenkrat pokazalo, da so tu razpravljali o vprašanjih, ki so bila pravzaprav že rešena, in sicer v angleškem zmislu. Nam so — objektivno — neugnana francoska maščevalnost in pretirane zahteve novih držav simpatičnejše nego to, kar dela Anglija. Saj nam Albion danes do gotove meje ne more več škoditi, ker njemu nasproti nimamo več kaj izgubiti. Toda če svaritev prvi ne bi bila brezkoristna in če se drugič ne bi razlagala kot naša slabost, potem bi se človek dal zapeljati, da bi zaklical: Dobro si oglej svojega bodočega soseda, Jugoslavija! In ti, Bolgarija, danes angleško varstvo zelo lahko dosežeš, toda če se ga boš iznebila, ko ga ne boš več potrebovala, to je pa drugo vprašanje. Toda morda se pa ravno v najtanjših angleških zankah skrivaj

nevarnost, da se enkrat cela mreža pretrga. Tise nego Albion sam koraka morda ob njegovi strani že danes mračna žena s koso... — Nemcev še ni minila volja obrekovanja!

Ob odstopu dr. Weiskirchnerja.

Časopisje se zelo peča z napovedanim odstopom duhaškega župana dr. Weiskirchnerja. Socijalistično in liberalno časopisje piše, da je dr. Weiskirchner enostavno izvajal posledice iz izida zadnjih volitev in v naprej vrge puško v koruzo. Jasnje je vsakomur, kako bodo izpadle bodoče občinske volitve na Dunaju in dr. Weiskirchner ne postopa baš viteško nasproti svoji stranki, da jo že pred bojem, v katerem bo nedvomno poražena, pušča na cedilo. BHžu 25 let je trajala vlada krščanskih socialcev na Dunaju, katero jim je pridobil en sam mož: dr. Lueger. Sedaj bodo njegovo dedščino zasedli socijalni demokratje. Koliko boljše se bo godilo Dunaju pod njimi, se bo moralo šele pokazati, kajti vprašanje je, pravi »Fremden Blatte«, če ne bodo hodili po krščanskosocijalnih stopinjah in uredili na magistratu strankarskega gospodarstva, ki bo morda še huje, nego je bilo prejšnje.

Za spojitve Nemške Avstrije z Nemčijo.

S pooblastilom obojnih kabinetov so se v Weimarju vršili pogovori nemško-avstrijskega državnega tajnika za zunanje stvari dr. Bauerja z državnim predsednikom in s člani nemške državne vlade o spojitvi Nemške Avstrije z nemško državo. Spojitev naj se izvrši po končanih dogovorih o posameznih vprašanih potom državne pogodbe, ki se predloži vo dobitve obema narodnima skupščinama. Po ratifikaciji pogodbe se bo izvršila spojitve na podlagi državnega zakona, pri čigar osnovitvi in odobritvi bodo nemško-avstrijski zastopniki v zakonodajnih skupščinah nemške države sodelovali. Pogoji za prehod Nemške Avstrije k markini valuti se bodo proučili kar najskrbnejše ter se vse potrebno uredilo za bližnjo prihodnost. Dogovor je bil tudi o stališču, katerega naj zavzema v prihodnosti mesto Dunaj, ki naj postane drugo glavno mesto države. V tem oziru so zastopniki nemške države nemškemu Avstrijcem šli zelo na roko.

Zadnja seja nemško-avstrijskega državnega sveta.

Državni svet je imel 3. t. m. več ur trajajoče zborovanje. Pričetkom seje je državni kancelar dr. Renner natančno poročal o političnem položaju in je zlasti poudarjal potrebo finančne reforme. Izjavil je, da more to vprašanje in druge politične reforme rešiti le definitivni kabinet. V imenu državne vlade je govornik izjavil, da podajo državni tajniki in on ostavko. Isto je za svojo osebo izjavil državni notar dr. Sylvester. Državni svet je vzel ostavko državne vlade in državnega notarja na znanje in jim poveril začasno nadaljevanje poslov. Glede volitev na zasedenih ozemljih Nemške Češke in Sudetske dežele mora državni svet prepustiti narodni skupščini imenovanje poslancev zasedenih ozemelj. Po rešitvi nekaterih tekočih zadev je predsednik Hauser izjavil, da je državni svet dokončal svoje delo. Povdarjal je plodonosno delovanje državnega sveta in se zahvalil njegovim članom, državnemu notarju in državnim vladim.

Varstvo bivšega cesarja Karla.

Kakor poročajo zanesljive vesti, je bivšemu cesarju Karlu dodeljenega častnega kavalirja polkovnika Sturitta izbral angleški kralj osebno iz svojega dvorjanstva in ga določil za to mesto.

Nemčija brez luči.

Mnoga srednje-nemška mesta so vsled generalnega štrajka brez luči, posamezna tudi brez vode. V Devinu (Magdeburg) so skušali komunisti po shodu na stolnem trgu nahujskati delavce večjih industrijskih obratov k generalni stavki, a so jih delavci sami zavrnili. Komunisti so zagrozili, da bodo tvornice naskočili z orožjem, če se bo naslednji dan še delalo v njih. Pokazalo se je skoraj v vseh krajih, da je za stavko le malo delavcev, ki pa z nasiljem in orožjem terorizirajo prebivalstvo in ga skušajo odvrniti od dela.

V Düsseldorfu so delavci delodajalce ponoči privlekli iz hiš ter jih prisilili, plačati 75% mezdo tudi za čas stavke. Zdi se pa, da se tudi v Düsseldorfu bliža generalna stavka svojemu koncu. Istočasno je sklenila konferenca, ki jo je sklicalo glavno poveljništvo v Münstru, da se posreduje v Düsseldorfu z vojaško silo.

V Berlinu obsedno stanje.

Iz Berlina se poroča 4. t. m.: Državno ministrstvo je proglasilo obsedno stanje v Berlinu, Spadau, Teltowu in Niederbarnimu. Izdale so se posebne odredbe za čas obsednega stanja.

Amerika proti Nemcem.

Upravitelj inozemskega posestva, Palmer je priporočil senatu, da naj nadaljuje likvidacijo posestev sovražnikov, katera znašajo vrednostno vsoto 700 milijonov dolarjev, da se s tem zlasti Nemcem prepere njihova aspiracija po trgovski nadvladi.

MIROVNA KONFERENCA.

Vrhovni vojni svet.

Iz Rima se poroča 4. t. m.: Vrhovni vojni svet je danes odgodil sklepanje na četrtek, da tako da priložnost za proučitev Fochovega predloga in da se počaka vrnitev Lloyd Georgea. V sredo zvečer se bo zaslišalo razlaganje črnogorskih zahtev. Posneviš jo po francoskem časopisju so nekateri dopisniki objavili vest, da se je Smirna z zaletjem odstopila Grški. Ta vest je tendenciozna in uresničena.

Mirovni preliminariji.

«New York Herald» poroča, da so nemški odposlanci sklicani v Pariz 1. aprila. Pogoji teritorialne, vojaške in gospodarske naravi za mirovne preliminarije se izpopolnijo in izroče svetu desetorice sredi tega tedna. Clemenceau, Lloyd George in Wilson zaključijo preliminarije med 14. in 25. marca. Plenarna seja bo najbrž 25. marca.

Nemčija ne sprejme novih premirnih pogojev.

Iz Weimara se poroča 4. t. m.: Včeraj se je vlada posvetovala z načelniki strank o premirnih pogojih, zlasti glede parnikov. Sklenilo se je soglasno, da Nemčija ne more sprejeti premirnih in mirovni pogojev, če bi se ji naložili takšni kot so sedaj. So meje tudi za nemški narod; če bi se te meje prekoračile, bi nastala odgovornost padala na entento.

Načrt Zveze narodov.

Predsednik Wilson je razpravljal s člani kongresa o načrtu za zvezo narodov, glasom katere bi imela ta pravico, vse momente proučiti, ki ovirajo svetovni mir, da se mora to točko drugače tekstirati, in sicer na tak način, da se lahko računa na složno odobritev kongresa. Wilson je nadalje pripomnil, da razoroženje ne bo ovičilo vojaške izučbe. Nasprotno je jasno, da izučena armada ni nevarna za svetovni mir, če se obenem tudi omeji vojaške opreme. Enostavna zveza narodov, ki bi napravila konec vojskovanju in branila slabše narode, je samo potem mogoča, če bi bil vsak narod pripravljen do gotovih žrtev.

«Progres de Lyon» poroča, da bo zveza narodov pričela svoje redno poslovanje šele meseca marca 1921.

Prehrana Evrope.

S tem, da je predsednik Wilson podpisal zakon, ki dovoljuje sto milijonov dolarjev za prehrano sestradanega prebivalstva v Evropi, je ta zakon zadobil veljavo. Ta vsota je na razpolago polkovniku Hooverju, ki mu je poverjena naloga, da uredi prehranjevalne razmere v Evropi.

Clemenceau.

Iz Pariza se poroča 4. t. m.: Danes je Clemenceau prišel v zbornico in senat, kjer so mu čestitali na hitrem okrevanju.

Gospodarska pogodba med Ameriko in Švico.

Iz Curiha poročajo: Zedinjene države so podaljšale pogodbo s Švico, ki je potekla 1. oktobra l. l. in so se zavezale, da dobavijo v času od 1. januarja do 1. oktobra t. l. Švici 300 tisoč ton žita, 112.000 ton ovsa, 137 tisoč ton koruze, 96.000 ton sladkorja in 8000 ton masti. Da bo dovoz zagotovljen, dobi Švica mesečno 70.000 tonaže na razpolago. Švica pa mora Francoski dobaviti 5000 komadov plemenske živine in dovozi izvoz tudi za razne druge predmete, če bo lastna potreba krita.

Iz govora ministrskega predsednika Orlanda

v seji zbornice, 1. marca 1919.

Italijanska zbornica se je zopet sešla. V prvi seji je podala vlada — na usta svojega predsednika Orlanda — znamenite izjave z ozirom na sedanjí mednarodni politični položaj in o svojem stališču napram raznim vprašanjem.

V daljšem uvodu je govornik svaril toliko pred pretiranim optimizmom, kolikor pred morečim pesimizmom, naglašujoč, da vojna ostavlja v nekem stanju izmučenosti vse narode, ki so se borili v njej, posebno pa Italijo, ker ona je trpela več, nego vsaka druga dežela.

Na to je govoril Orlando o sunkih gospodarske politike. Naglašal je, da je bila gospodarska politika vseh vlad po mehaničnem zakonu, izhajajočem iz potrebnosti vojne. Treba je bilo nučnih odredb, ki so se naglo izpreminjale, kakor so se že hitro menjavali položaji. Bila je to politika provizorijev. Sedaj se bliža čas miru. Vojne delavnice so se zaustavile in s tem je samo po sebi zaustavljeno vsako industrijsko delovanje. Cene blaga se izpreminjajo, ker se je na eni strani povpraševanje zmanjšalo, na drugi strani pa je nervozno izdelovanje desorientirane spekulacije. Kupovalec se ne more odločiti, da bi kupoval, nadejoč se, da bodo cene padale, prodajalec pa noče nižati cen predmetov, ki jih je moral kupovati za visoke cene. Kraj tega pa je vendar stremiljenje po povrnitvi k svobodni trgovini in podjetni izvozní politiki. Vlada je skušala nadvladati položaj morda bolj, nego katera druga potom razsežnega oproščevanja delavskih kategorij in producentov, katerih delo je najnujnejše za povrnitev normalnih razmer v socialnem življenju. Dosedaj je že en milijon in 700.000 mož povrnjenih v ovično življenje. Vsekako vzbujajo sedanje razmere zaupanje; kajti tudi brezposelnost je skržena na najmanjšo mero. Vlada pripravlja razsežno organično akcijo za oživenje delovanja in na tem prizadevanju naj jo podpirajo občine in province, uživajoče kredit. To prizadevanje bo tem izdatnejše, ko bo razni vojni material stavljen na razpolago industriji. Treba je sodelovanja kapitala in dela.

Ne more se pa reči, da so dnevi težkih preizkušenj že pri kraju. Grozljni so tem bolj, ker preti socialen konflikt, ko ne bi bil nevaren samo domovini, ampak tudi človeški družbi. Razširja se po Evropi čut neke skrivne nevarnosti. In ta groznja se ne kaže naperjena le proti tej ali oni instituciji, ne gre za tem, da bi en gospodarski režim nadomestila z drugim, marveč grozi kot vihar slepega razdevanja in neurejenega nasilja. Vsi razredi in vse politične in socialne vrste bi prišle v nevarnost. Na viharne oporekanja od strani skrajne levice je odgovoril Orlanda, da bi bila prazna nada, ako

bi mislili, da se bramba družbe more vršiti izven te družbe. Ljudstvo je treba dovesti do zavesti o veliki odgovornosti sedanje ure. Uverjen je, da organizem Italije — ker je zdrav — vzcvete v vsej svoji energiji.

Z ozirom na mirovno konferenco je naglašal Orlanda, da je — kolikor je možno — vse delovanje pod kontrolo javnosti. Res je, da se delovanje konference zdi marsikomu bolj počasno, nego bi želelo človeštvo. Pomisliti pa je treba, da istotako, kako zgodovina ni videla še take vojne, tudi ni bilo konference s tako velikansko nalogo. Vsa vprašanja se morala podrediti najvestnejšemu proučevanju v smislu pravičnosti.

Vendar pa se je posrečilo, da se je sistemizirala vsa materija in pripravila za podrobno delo v posameznih komisijah. Nadejati se je, da bomo ugotovitev kardinalnih točk imeli že v najkrajšem času. Pripravlja se visoko razsodišče — misli je Zvezo narodov — ki bo sililo vse člane mednarodne družbe, da se bodo izogibali vsake oblike krivičnega nasilja.

Z ozirom na narodne aspiracije je izjavil Orlanda: Kar se tiče povečanja narodnega teritorija, smo radi sprejeli načelo, ki izključa sistem zatiranja in usuznjevanja drugih narodov. Na mesto tega stopa mednarodna dolžnost, da narodi z večjo civilizacijo skrbijo za narode, ki niso še sposobni, da bi se sami vladali v svojih neodvisnih državah. A vse vedno v izključnem interesu teh zaostalih narodov. Italija zahteva priključenje ljudi in krajev z italijanskimi tradicijami, da postane celokupna in v svojo obrambo. Zato zahteva tudi Reko.

Govor Orlanda je spremljala večina z velikanskim odobravanjem.

Dogodki v Splitu.

Rimska »Tribuna« od dne 1. marca prinaša obširnejše poročilo o dogodkih, ki so se odigravali v Splitu in so pomenjali zahtev italijanske mornarice in Italije. Iz poročila posnemljemo:

Nezaslišani so bili dogodki, ki so jih zagrešili podivjani jugoslovanski Hrvatje. Došla je v Split mednarodna komisija admiralov Italije, Amerike, Anglije in Francije, da prouči splitsko vprašanje. Ladje so se zadržale izven pristanišča. Ob 5 popoldne so se člani organizacije »Fascio Nazionale« podali na italijansko admiralsko ladjo »Nino Bixio«, da se poklonijo kontre-admiralu Rombo. Skupno so se izkrcali, da bi si ogledali mesto. Kmalu pa so se začeli zbirati okoli njih hrvatski demonstranti, ki so jih spremljali z žvižganjem in žaljivimi vzkliki. Skupina je naraščala vedno bolj in je postajala grozilna. Poleg stopnišč, ki vodijo iz ulice Marmont na trg je zadobila demonstracija velike in nevarne dimenzije. Demonstranti so jih obkolili in potiskali nazaj, napadajoč jih s pestmi, palčkami in dežniki, in metajoč proti njim kamenje. Kamni so zadeli fregatnega kapitana Meninija, a načelniku generalnega štaba ladje »Puglia« so zbili s kamnom čepico z glave. Vse je bilo spremljano od grozilnih klicev in zasramovanj. Ti napadi so prisilili gospode, da so se umikali, hoteč se zopet ukrcati s pomola. V bližini carinskega urada so našli pot zaprto po kordonu stražarjev, ki so častnikom dovolili prehod, ne pa članom Fascia, izločivši te poslednje napadalcem. Vsled energičnih protestov šele so dovolili tudi tem prehod preko kordona. V tem pa so demonstranti prodrli kordon in so se zagnali proti onim gospodom, katere so napadali, dokler se jim ni posrečilo rešiti se na hodnik carinskega poslopja. Vrata so zaprli, a demonstranti so se zagnali proti njim, hoteč jih odpreti s silo. Obsedali so jih nad eno uro ter grozili Italijanom, ne da bi bil kak varnostni organ niti polzkušal, da bi branil te poslednje in jih osvobodil. Vse te okolnosti so tem huje, ker so demonstranti zasramovanega in zadetega častnika zamenjali z italijanskim admiralom, predsednikom mednarodne komisije. Tudi iz klicev in iz pisave lokalnih listov izbaja, da je bil napad namenjen temu admiralu.

Medtem so se demonstrantje zbrali pred društvom »Gabinetto di Lettura. V prostore društva je prišel načelnik redarstva, ki je zahteval, naj navzoči člani zapro vrata, češ, da ne more sprejeti nobene odgovornosti za to, kar bi mogli demonstranti storiti. Tej zahtevi se je takoj ustreglo. Ali, ob 6 popoldne je začelo padati proti oknom kamenje, ki je razbilo vse šipe. Kamni so imeli težo do 1 kg. Neka srbska patrulja, ki je bila v bližini, je ostala povsem pasivna. Mnogo gospa in gospic, navzočih v društvu, je omedlelo.

Proti 8. uri je došel neki ameriški častnik, da ugotovi škodo in ves dogodek. Potem so demonstranti drveli po ulicah, vzklikajoč grozilno in prepevajoč pesmi, zasramujoče Italijane, italijanskega kralja in bolj ugledne osebe italijanske stranke. Tudi stanovanjem vsakega so prirejali demonstracije. Uprizorili so pravi lov na vsakega Italijana, ki se je nahajal na ulici. Bilo je zadetih in ranjenih več oseb. Tudi prodajalnice Italijanov so demonstranti napadali in poškodovali.

Dne 25. m. m. so se člani »Fascio Nazionale«, sledeč prejetemu povabilu, hoteli prevesti na italijansko admiralsko ladjo. Ali pomol, ob katerem je bila ladja zadržana, je bil zaseden od Hrvatov. Vkljub naglašanju, da so povabljeni, so se demonstranti vrgli proti njim s pestmi in brcami. Ko so se Italijani umaknili v kavarno, so demonstranti napadli tudi to ter razbili okna.

»Tribuna« pripominja: »Ni treba praviti, kak vtis je dobila komisija admiralov ob svojem dohodu v Splitu. — Italijanski admiral je zahteval od oblasti formalne«

zadoščenja na italijanski admiralski ladj, kar so drugi admirali popolnoma odobrili. To zadoščenje je bilo podano admiralu v navzočnosti vseh zastopstev zveznih ladj. Seveda — tako naglašava »Tribuna« — ostaja položaj v deželi skrajno kritičen in grozilen v kljub dejstvu, da hodijo po ulicah patrulje zavezniških mornarjev, da vzdržujejo javni red.

Dne 26. m. m. je komisija izdala proglas, v katerem obžaluje, da v Splitu ne vlada mir in javna varnost. Zagrešeni čini pomenjajo kršenje klavzul premirja. Vsako ponavljanje se zatre s silo orožja. Da se hitro vzpostavi red, daje odbor delegiranemu admiralu Zednjenih držav razpolago medzavezniške patrulje, ki naj v sporu s srbskimi četami in z lokalnim redarstvom ukrene vse odredbe, ki so potrebne, da se ne bo kalil mir ob vsakih okoliščinah. Ukrenejo se najresneje odredbe v slučaju, da se civilne in vojaške oblasti pokažejo nesposobne za vzpostavitev miru in delegati ukrenejo vse odredbe, ki jih bodo smatrali za potrebne, proti oblastim, ki se pokažejo nedorasle svoji nalogi. Istočasno je ameriški admiral, ki mu je poverjeno mornariško poveljstvo tega okrožja, izdal proglas, ki prepoveduje razobešanje vsake zastave, vsako demonstracijo, vsak izprevod in razvijanje zastav v izprevodih. Napad proti italijanskim častnikom je bil očitno pripravljen. Admirali se ne smatrajo — v kljub težkim dogodkom — za pooblaščenec, da bi storili kak odločen korak. Žele pa, da bi pilit zasedle zavezniške čete pod ameriškim poveljstvom.

denar izroči oblastvom in naznani oseba od katere je bil dobljen.

Roparji na delu. Poročajo nam: Minulo nedeljo ob 8½ zvečer je prišlo v stanovanje g. Kodriča pri Sv. M. M. Sp. šest roparjev. Nekaj jih je bilo v vojaški opravi, drugi pa v civilu. Civilno opravljeni »gospode« se predstavili lastniku, mu pokaže »legitimacije«. G. Kodrič, ki je bil slučajno s soprogo doma, je slutil nekaj nevarnega in v zmešanosti ni niti pogledal »legitimacije«. »Komisija« je preiskala neke predalce, ne da bi kaj vzela. Zahtevala pa je, naj gospodar odpre železno blagajno. Ker je opazil bodala in revolverje je naš Lojzek v smrtnem strahu odprl blagajno. Poštenjaki so pobrali denar in zlatnilno ter hoteli oditi. Opazivši to, je oropani pograbili enega, ki je nosil oropane vrednosti, a ker je začelo padati po njem, je izpustil roparja. Roparji so imeli zraven šestorice, ki je bila vstanovanju, še druge kume, ki so čakali na dvorišču. Razume se, da je roparska druhal izgubila, a naš dobri Kodrič je srečen, da ni nevarno ranjen in da je tudi soproga ostala nepoškodovana. Zadeva je prijavljena varnostni oblasti in je celo upanje, da ta izsledí zločinsko bando.

Slovensko gledališče. Nocoj je premijera F. S. Finžgarjeve narodne igre s petjem »Divji lovec«. Nastopi ves ansamble, pomnožen z diletantí. V nedeljo ste dve predstavi, popoldne ob pol treh se uprizori nepreklicno zadnjič večeefektna drama iz pariških japonskih krogov »Taffun«, ki se je dosedaj že štirikrat igrala z velikim uspehom. Opozarjamo na to predstavo predvsem okoliščane, ki žele videti enkrat tudi kaj izrednega, nenarodnega. Zvečer ob pol osmih je prva repriza »Divjega lovca«. Nadaljni repertoar je sledeči: v četrtek, 13. t. m., »Papa Ekscolenca«, nedeljo, 16. t. m., »Divji lovec« in »Papa Ekscolenca«, v četrtek, 20. t. m., benefična predstava gospoda ravnatelja Skrbinska — Ibsenovi »Strahovi«, v soboto, 22. t. m., »Glasbeno-dramatični večer«.

Konjsko meso. Danes se bo prodajalo konjsko meso in sicer brez kosti po K 7'20, s kostmi po K 5'20 kg v naslednjih mesnicah: Nordio, Pza. Barbacan 3, Franceschini, Settefontana 17, Minisini, Riborgo 26, Enei, Bramante 8, Ursich, Tesa 8, Visintini, Tesa 1, Demarchi, Guardia 2, Tedeschi, Pozzo 18, Fabbri, Lazzaretto v. 31, Salamon, Media 19, Fortuna, Media 52, Kreuz, Molingrande 32, Zerovnik, Mura 9, Wranitzky, Malcanton 19, Vitmer, Industria 5, Viscovich, Giulia 25.

Koks na rdeče izkaznice, 20 kg, po 40 vin., prodaja 6. t. m.: Novo mesto 101—800 (26), S. Anastazio 9. — Nova mlinca 2101—2310 (35), Scussa 12; 2310—2500 (35), Toro 14. — Stara mlinca 3501—5000 (35), Scorzaria 8. — Kolonja 201—408 (16), Colonia 2. — Sv. Jakob 1601—1800 (27), Concordia 5; 1801—2000 (27), S. Marco 38.

Orkester Glasbene Matice V petek, 7. t. m., so povabljeni vsi člani orkestra Glasbene Matice na važen sestanek. V skupnem interesu naj pridejo vsi točno ob sedmih zvečer in sicer z instrumenti.

Odbor pevskega društva »Kolo« ima nocoj ob 8 svojo sejo v prostorih v ulici Lazzaretto vecchio.

Promet v pristanišču. Prispel: »B. Bruck« iz Benetk; odplul: »P. Hohenlohe« v Benetke.

Poročilo varnostne oblasti za 2. t. m.: Včeraj okoli 10 dopoldne sta bila aretirana Giovanni Della Valle in Marko Capag, ker sta prodajala 50 kg ukradenega riža. Kupila sta riž za 24 K od neznanih volakov-avtomobilistov, katerih ime ni bilo mogoče dognati.

— Okoli 11 dopoldne je bil včeraj aretiran Renato Schiavon, ker je ukradel Ninu Vellasanta kolo, vredno 350 lir. Kolo se je zaseglo.

— Tekom dneva je bil aretiran Leopold Di Macoviz zaradi kvalificirane tatvine v škodo pristaniške uprave.

Avtomobilska nesreča. Včeraj ob 11'50 dopoldne so klicali zdravnika rešilne postaje v ul. dell' Ospedale, kjer je neki avtomobil 25letnega volaka Ragnierija Caleano pritisnil k zidu. Vojak je bil težko poškodovan. Poklicani zdravnik mu je podal prvo pomoč in ga nato dal odpeljati v vojaško bolnišnico v ul. Fabio Severo.

Nogo si je zlomila. Triletna Rita Furrí je padla in si je zlomila desno nogo. Prinesli so ubožico na rešilno postajo, kjer so jo obvezali.

Okraden v kavarni. Včeraj je prišel iz Torina Ivan Giurgiovich, star 41 let, rodom iz Buj. V kavarni ga je prijel spanec in je zaspal. Ko pa se je prebudil, je opazil, da mu je izgubila listnica ter srebrna ura z zlato verižico. V listnici je imel 62 lir in 8 K, ura z verižico pa je bila vredna 50 lir. Tatvino je naznanil karabinjerski postaji v ul. Orologio.

Razne vesti.

Draginja v Carigradu strašno raste. Za 1 kg sladkorja moraš odšteti 40 kron, za 1 liter petroleja pa 38 kron našega denarja. Ali tudi kar je domačega blaga, je jako drago. Carigradsko prebivalstvo strada in se tolaži, da bo ententa, ki je prevzela aprovizacijo mesta, zboljšala stanje. Ukrenilo se je že, da se pripelje v Carigrad iz Anatolije vsak dan 40 vagonov živil.

Siba božja. V »Munch. N. N.« piše znani nemški strokovnjak dr. Zumbusch o strašno razširjenih spolnih boleznih. Danes so razmere mnogo hujše nego so bile za vojsko. Dosihmal še ni bilo nikdar nikoli toliko ljudi spolno bolnih kakor zdaj. Bolnice so vse prenapoljene teh nesrečnih žrtev, mož in žen. Oddelki za spolno bolezni se so morali na škodo drugih bolnikov razširiti, samo da bi mogli spraviti vanje one osebe, ki imajo kar najhujšo spolno bolezen. Število lazaretov za ta namen je mnogo večje kakor je bilo za čas vojske. Zdravniki se trudijo na vso moč, a videli so, da nastopa strašna bolezen od dne do dne v večjem obsegu.

Mirovna konferenca in ženske. Kot javljajo praški listi, je odločena kot prvi delegat za mirovno konferenco igralka Sedlaček, ki igra v gledališču glavno ljubavno vlogo. Čehi se baje drže znanega pregovora: »Cesar ne moreš sam, to prepusti ženi. Vprašanje je, če bo imela uspeh? Listi so poredni in pravilo, da glavni grogovnik Wilson vodi ženo s seboj, Clemenceau je star sladkosnedež, ki je ločen od žene in je dosegel vse brez nje, drugi gospodje pa nimajo tako odločne besede. »Čehi že vedo, čemu so prepustili to misljo ravno ženski.«

Kako se je pripravil Viljem na obisk Carigrada. Časopis »Agence des Balkans« je prinesel zanimivo poročilo iz Carigrada: V letni palači Envera paše, bivšega vrhovnega poveljnika turške armade, je bila nedavno hišna preiskava, ki je imela nepričakovan uspeh. Našli so sedem okovanih zabojev, zakopanih in skritih pod podom. V njih je bilo samo suho zlato in zlate dragocene v vrednosti 130.000 turških funtov. Vse to bogastvo je bilo plen iz armenskih bank in hiš, ki jih je dal oropati in opljenti Enver paša. Našli so tudi spise, iz katerih je razvidno, da so imeli velik del zlata porabiti za spominke kolajne na obisk Viljema II. v Carigradu, kamor je ta nameraval priti po končani zmagi. Viljem pa ni zmagal, ampak je premagan. Torej ne bo nič s Carigradom. Zaplenjeno zlato so spravili v državno zakladnico in ga bodo porabili pozneje v vladne namene.

Nepojasnen zločin. Pri Maria Ellend na Nižjem Avstrijskem so potegnili iz vode potni kovčeg, v katerem so našli umorjenega 20letnega trgovskega uslužbenca Siegmunda Metzl z Dunaja, za katerim so domači že par dni zaman poizvedovali. Pri njem so našli precej dragocenosti in 600 kron denarja, manjka pa 20.000 kron, ki jih je tisti dan, ko je izginil, nosil pri sebi, zlata ura z verižico itd. Zato domnevajo, da se je izvršil roparski umor. Dunajska policija je že preje dobila pismo, v katerem anonimni pisec naznanja, da je videl 18. m. m. zvečer, kako so se v kočiji pripeljali na državni most čez Donavo štirje moški in vrgli v reko težak potni kovčeg. Doslej še niso našli nobene sledi za morilca.

Najhitrejšo vožnja z avtomobilom so dosegli v Daytoni v Ameriki, kjer je Ralph Palmo odnesel rekord hitrosti, ki znaša 226 kilometrov in 931 metrov na uro.

Boljševištvu v ruskih šolah. Iz Haaga poročajo: Dva Angleža, ki sta bila učitelja na javnih šolah v Moskvi in sta se zdaj vrnila v domovino, pripovedujeta o razvoju boljševizma v Rusiji. Vsaka šolska disciplina je odstranjena in vlada zaradi tega največji nered. Učenci prihajajo in odhajajo, kadar se jim poljubi. Vsak razred ima svojo posebno komisijo, ki nadzoruje učitelje in ki urejuje razdelitev jedil, ki so edini razlog, zaradi katerega prihajajo v šole. Če učitelji ne delajo po volji učencev, zaprejo komisije šole za nekaj dni, kar se čisto dogaja. Enako je na večjih šolah. Ena najneumnejših odredb je, da more vsak 16letni deček posecati vsako univerzo, ter se nahajajo zato na vseučiliščih ljudje, ki ne znajo ne pisati, ne brati. K zadnjemu moramo pripomniti po poročilu, ki ga nam je podal prijatelj, ki je bil še pred dobrim mesecem pod boljševiško vlado, da je sicer res, da se Rusi ne ozirajo na izpite in da more poslušati predavanja vsak 16letni dijak, če je zmožen za to, če more slediti predavanjem, ker sicer ga pošljejo ali je primoran sam iti. Temu ne moremo oporekati. Koliko pametnih ljudi je po svetu brez spričeval in koliko tepcev s spričevali! Oziralo se je vedno samo na papir, pridobljen tako ali tako, na zmožnost pa nikoli ne, ali zelo redko.

Rekord žepne tatvine. Tudi tatovi se poganjajo nevede in nehote (dasi hote), kdo bo dosegel rekord v spretnosti tatvine velikih vrst. Dosedaj je bila najvišja, hkratu ukradena vsota 360.000 kron. Sedaj pa je to vsoto zelo nadkrilil nek žepni tat iz Budimpešte, ki je ukradel 800.000 K obenem, in sicer trgovcu Lazarju Mendelu. Zdal je na vsoti milijon.

Romantična ljubezen lorda Kitchenerja. »Weekly Dispatch« pripoveduje, da se je po neki nesrečni mladinski ljubezni lord Kitchener odločil, da se ne ženi nikdar. Ženska, ki jo je takrat ljubil, se je zvala Carolina Huvhison. Spoznala sta se še mlada pri njenih dveh tetah, pri katerih je bil mladi lord na stanovanju. Ti dve leti je bila zadela kap, tako da sta morali preživeti konec svojega življenja sedé na stoli. Carolina je bila obsojena, da ju čuva, ker nista imeli nikogar, razen nje. Ko je Kitchener prišel v dobo, ko se je bilo treba ženiti, je prišel k dekletu in jo prosil za roko. Dekletu mu je pokazala tetke brez besede in bridko zajokala. Lord pa pravi: »Dobro, potem se pa tudi jaz ne oženim.« Držal je besedo. Obiskoval pa jo je vedno in je bil prav srečen poleg nje. Tudi Carolina ga je morala ljubiti, zakaj šest tednov po nesrečni katastrofi, pri kateri je bil Kitchener mrtev, je umrla tudi ona.

»Kronprinci« bodo zasedli vsa najrazličnejša mesta, toliko jih je. Ponašveč pa mesta komedijantov, ker so te uloge najbolj navajeni. Te dni poročajo listi iz Amsterdamu, da so tam posneli neki film za kino, v katerem je igral glavno vlogo nemški »Kronprinc«.

40 milijard na morskem dnu. »Le Matin« je prinesel članek o zakladih, ki leže potopljeni na dnu morja po zadnji svetovni vojski. Od meseca avgusta 1918. leta so potopile torpedovke in mine najmanj 15 milijonov ton zakladov v vrednosti 40 milijard frankov. Angleška je že potrebno ukrenila, da bi vsaj del potopljenega blaga spravila iz morskih globočin na beli dan. Podjetje je imelo že lep uspeh. Angleška družba »Salvage Section« je dosegla, da se nahaja na dnu morskih globočin 450 ladj, ki imajo s tem, kar je bilo v njih, približno vrednost 750 milijonov frankov. Delo, ki je združeno z dviganjem ladj, je olajšalo dejstvo, da večina potopljenih ladj leži

Domače vesti.

Razširjenje brzozavnega prometa. Po odredbi generalnega tajništva za civilno stvarí sme glavna pošta v Trstu sprejemati zasebne brzozavke izključno trgovskega in obrtnega značaja za Bolgarsko. Dovoljene so tudi zasebne brzozavke katerekoli vrste z ruskimi pristanišči ob Črnem morju ter s Turčijo. Vse te brzozavke se morajo sprejemati in odpremiti, kakor je predpisano, preko Italije in Malte. Pristojbine znašajo za besedo: za Bolgarsko 28½ stotink, za Rusijo 60 stotink in za Turčijo 45 stotink poleg morebitnih drugih plačil.

Ponarejeni dvokronski bankovci. Kakor je znano, kroži po mestu in na deželi precej ponarejenih dvokronskih bankovcev. Ljudje imajo navado, da ponarejene denarje vračajo prinosilcem in ti, ako ne vedo za osebo, ki jim jih je podteknila, ponujajo to neveljavno stvar naprej, dokler se jim ne posreči, da jo oddajo. Ponarejeni denar bi se moral vselej ko se izsledí, uničiti, ako se še noče imeti potov in sitnosti z oblastvi. Pozivljemo torej naše ljudstvo naj ponarejeni denar uniči s tem, da ga preluknja ali pa sežge — drugače bo te nevarne in škodljive stvari vedno več. Najboljše pa je, da se tak

ne daleč od evropskega obrežja in na mestih, kjer je morje komaj 100 metrov globoko. Umeje se samo ob sebi, da rabijo pri dviganju ladij najmoderneje tehnične metode. Potapljači spravijo najprej potopljeno ladjo popolnoma na morskno dno, potem izpumpajo vodo iz nje, nakar se ladja sama od sebe prikaže na površje. Delo pod vodo omogočijo potapljačem izboljšani skafandri, to je priprava za potapljače. Slednji potapljač ima pri sebi posodico z zgoščenim zrakom in pripravo, da izmeri količino izdihanega zraka. Vsled imenitne genialne iznajdbe v stroki akustike potapljači lahko med seboj govorijo. S pomočjo moderne tehnike bodo torej večina ladij rešena, ki bi s baš moderna tehnika hotela uničiti.

Zdravljenje zobobola. V starem Egiptu je živila cela vrsta ljudi, ki se je posvetila zdravljenju in plombaranju zob — bila je tedaj nekaka vrsta zobozdravnikov. Plombirali so zobe z zlatom in jih mnogokrat pozlatili tudi radi lepote. Ruvanje zob pa je bila v starem Egiptu kaj kočljiva stvar. Stari Egipčani so se zelo bali te operacije, imeli so tudi postavbo, po kateri so šteli ruvanje zob med težka hudodelstva. Proti zobobolu so imeli posebno dobro sredstvo nekega pepela in neke rastline, uspremenjene v prah. Rimski prirodoznanec Plinius pa je priporočal posebno nenaravno sredstvo: Vzemite lohanjo od stekline poginulega psa, zmeljite kosti v prah in pomešajte to s cipresnim oljem ter kani kapljico v uho, pa bo vse dobro. Rimljani so rabili že zobotrebece; nekateri so imeli koščene zobotrebece. Plinius pa si je napravil srebrnega, kar je vzbudilo veliko zavist med ostalimi. Častitljivi Marital pa se je posluževal samo lesenih in za njim vsi državljani.

Nadgozdar je ustrelil očeta šesterih otrok. Listi iz Zagreba poročajo: Pred nekaj dnevi proti večeru sta se napotila na lov kmet Toma Kosinec iz Otoka in njegov sin. Naenkrat se jima prikaže nadgozdar, ki je bil varuh omenjenega lova in zahteva z naperjeno vojni puško, da položita orožje. Sin je vrgel sluško od sebe, oče pa se je preplašil in se skrčil za vrbo. Ta brutalni človek pa, mesto da bi zapisal njuna imena, je skočil okrog vrbe in ustrelil Tomo. Krogla mu je prodrla prsi da je ostal na mestu mrtov. Nato je pomeril s puško na prsi sina in vpil: »Ti tebe hočem ubiti! Sin ga je prosil kletiče, naj mu priznane, ko je ubil očeta, kar je vplivalo nanj, da je opustil svojo namero. Tako je umrl oče šesterih otrok radi te zveri. Ta je bil miren človek in navadno ni hodil na lov. Ljudstvo je ogorčeno in upa, da združeni ne bo več poslal tja takega človeka, posebno ker je to že tretji slučaj umora. — Sploh pa se imamo vprašati samo eno: Ali niso taki slučaj splošen madež za demokratično dobo, ali ne ostanek fevdalizma? Če si ubil človeka, si dobil toliko, kot če si ubil starega letena, ki se je že boril s smrtjo. Pa se čudimo! Le če bomo uredili naš družabni in državni red tako, kot zahteva bodoči čas, se nam ne bo treba bati — boljševikov.

Dejanje blaznega. 35letni strojevodja Gottlieb Preiss v Knittfeldu je med tem, ko je šla njegova žena po živež, ustrelil svoji dve hčerki, katerih ena je bila stara tri, druga pa osem let. Tudi svojega petletnega sinčka je umoril s streli iz revolverja. Njegovo osem mesecev staro sestrico pa je samo nevarno ranil v hrbet. Ta strojevodja je doživel pred leti kot strojevodja trčenje dveh vlakov in od tedaj je bil duševno bolan. Mala osemmesečna sestrica je umrla na poti v bolnišnico.

Srbski samostani. V karlovški pravoslavni škofiji (Srem) je 28 pravoslavnih samostanov, ki imajo 34.000 orakov zemlje, 35 cerkva, 23 večnadstropnih in 226 prizemnih hiš, skupaj 872 prostorov. Imajo mlino, krčme in živino. Pred vojno so plačevali 130.000 K davka. Današnja vrednost samostanov se cení na več nego 100 milijonov kron.

»Kdo je naš kralj?« Belgrajska »Epoha« piše: v Belgradu so Avstrijci otvorili ljudske šole. V četrtem razredu neke take šole je poučeval učitelj — Avstrijec. — Izprašuje učenca: — Kdo je naš kralj? — Naš kralj je kralj Peter, odgovori učenec. — E-e. — To ne bo... popravi ga učitelj. — Da, da!... Naš kralj je Fran Josip, dokler se ne vrne kralj Peter... je dodal učenec.

Karikiran klobuk. Nekd karikaturist je prišel nekega dne na idejo, da bi karikiral ženski klobuk. Risarija mu je uspela nenavadno dobro, tako, da se je moral sam nasmejati. Začudil pa se je tembolj, ko je pokazal risarijo svoji soprogi, a se ona ni nasmejala tej smešni sliki. »Ali si ne ugaja?« je vprašal umetnik. »Ugaja?« je zategnila mlada dama. »Gotovo, da mi ugaja; to je najlepši, najokusnejši klobuk, ki sem ga videla kdaj v svojem življenju. Čemu pravzaprav tratiš čas za svoje karikature, ko znaš narediti tako lepe stvari? Takoj grem k modistini in si dam napraviti takle klobuk. To je tudi storila. Umetnik pa je spoznal, da se da karikirati vse, samo ženski klobuk ne.

Naslovi na Francoskem. Pri nas in okoli nas naslovi padajo, birokratski in aristokratski. Na Francoskem pa — v rdeči republiki enakosti — naslovi cveto, kot v dobrih starih časih nalepotičenega rokoka. Radikalni »Journal«, ki je seveda demokratski — organizira tekmovanje v sabljanju. In kdo ima vodstvo? Klub, v katerem so med drugimi tudi ta imena: — »le duc (vojvoda) Decazes, le duc de Brissac, le comte de Polignac, le prince Murat, le prince d'Esslang, le comte (grof) de Lesseps, le viconte Ahain de Rouge itd. Ali resnično življenje svega sveta ni nič drugega kot moda, ki tu pada in tam raste ter obratno, in se na koncu koncev vrtil okrog enega in istega.

Darovi.

Moški podružnici CMD je izročil g. Bulić Marij 88 K. Denar vložen v Splošni hranilnici. Srčna hvala! — (Po vsebini takoznanih)

Poslano*)

Kupim še danes in jutri srebrne krone plačam po zahtevi cenjenega prodajalca.
ALOJZI POVH
Piazza Barriera vecchia 3.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu veleva zakon.

MALI OGLASI

Mladenč, prem ožen, star 30 let, želi znanja v sv ho lenitve z gospodino, ki ima premoženje. Ponudbe na ins. odd. Edinosti pod »Sreča«.

Denar srebrnega kov kupuje urar, ul ca Manzoni 17, prtiličje 341.

Hruševa drevesa, cepljena na kut no najprej po odpravi vrste prodaja po 3 do 5 K komad. Josip Strkelj v komnu.

Fotograf Ani Jerkič v najem se da pri Ajdovščini večje posestvo družini vešči tri reje in živinoreje. Ponudbe na Jos. Piščanc, Trst ul. Giulija 14. 1233 3410

Tri prazne sobe, ena s prostim vhodom, se oddajo v najem tudi z up rabo kuhinje. Ul. Rossetti št. 77, I. vr. št. 7. B 97

Breslov les, suhi za rabo kolarni, 2 vagona pri Kovatcu 29 Komenz. Cene zmerne. 3418

Zakonske postelje, popolne za 1 in pol in 2 osebl. omare tudi za oblieko, umivalniške zrcala in stole prodaja skladišče v ul. Olmo št. 6. 3514

V najem se da pri Ajdovščini večje posestvo družini vešči tri reje in živinoreje. Ponudbe na Jos. Piščanc, Trst ul. Giulija 14. 1233 3410

S tužnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni oče, tast in stari oče, gospod

Andrej Jug

krojač in posestnik v Gorici

v starosti 72 let, previden s svetotajstvi za umirajoče, danes ponoči mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v četrtek, 6. t. m. ob 3 pop. iz hiše žalosti, Rojan ul. Veriellis 466.

TRST-ROJAN, 5. marca 1919.

Anton, Alojz, Jožef, Nikolaj, sinovi.

Ana roj. Ogrizek, Erna roj. Humar, Antonija roj. Udina, sinuhe.

Ama, Ema, Ema, Nada, vnukinje.

Gospodarsko posojilno in konsumno društvo v Bazovici

v. z. z. o. p.

vabi na

X. redni občni zbor

ki se bo vršil

9. marca 1919 ob 4 popoldne v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo načelnikstva.
3. Poročilo nadzornikstva.
4. Odobrenje letnega računa.
5. Volitev članov načelnikstva in nadzornikstva.
6. Razni predlogi in nasveti.

ODBOR.

Zobozdravnik DR O. MORPURGO

v Trstu, ul. Gioachino Rossini 12 vogal ul. delle Poste
Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje
Umetni zobje. Umetni zobje.

Zlato, srebro in dragulje

kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna **A. Povh**, v Trstu, Barriera vecchia 3

Novo skladišče.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna, žepnih robcev, : : moških nogavic itd. itd. : :
K. CUVENEL, Trst, Corso šte. 28
: Cene zmerne. Postrežba točna. :
Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Oglase in osmrtnice sprejema inseratni oddelček Edinosti, ulica sv. Frančiška Asiškova št. 20. c. 11116.

KREDITNI ZAVOD

za trgovino in obrt

Piazza Nuova 2 — TRST — Piazza Nuova 2

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Daj v našem varnostne Jeklene celice (Safes) v svojem oklopnem zaščitnem pod najboljšimi pogoji.

Uradne ure za blagajno od 9 do 13.
Za varnostne celice od 9 — 13 in od 15 — 17.

SAMO NA DEBELO

sukanec, žepni robci, mazilo za čevlje, česalniki, žepni robci, ščetki, gumbi, maše, nogavice, ogledala, svinčniki, pipe, pisni papir, cigaretni papir, trakovi, stročnice : : za svačice, trakovi za čevlje i. t. d. i. t. d. : :

JAKOB LEVI — Trst — Ulica San Nicolò šte. 19.

50 hekt. istrskega tropinovca

najfinejše vrste, prodaja tudi v malih množinah po konkurenčnih cenah

protokolirana tvrdka **J. PARČINA**, v Trstu ul. Torre bianca št. 20.

Zobozdravnik Dr. Mraček

Trst — Corso 24 — I. n. — Trst.

Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop. Brezholostno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje.

VINO, belo in črno, po K 5 liter. Od 600 litrov naprej se sod podari kupcu.

Žganje, rum in konjak. — Cene zmerne.

Tvrška F. GIOR. APOLLONIO

Trst — ulica Amalia šte. 10 — Trst.

2 vagona vina

CHIANTI „RUFFINO“

t. j. na finejše italijanske znamke prodaja v 2litrskih steklenicah protokolirana tvrdka **J. Parčina** v Trstu, ul. Torre bianca št. 20.

Pride vročina in piva ne bo ali izvrsten, čist in okusen

Jabolčnik

je in se prodaja na debelo jako po ceni (po celih sodih).

Natančnejše pri vratarju ul. Geppa 23. Tudi sodi za vino se prodajajo.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Sibenik, Zadar. Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

30 v lirah in kronah po najkulantnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 13. —